

عنوان مقاله:

بازشناسی مفهوم قلمرو در سه حوزه کالبدی، رفتاری و معناشناختی در معماری کوچ (مطالعه موردی: عشایر بویراحمد)

محل انتشار:

فصلنامه مسکن و محیط روستا، دوره 37، شماره 161 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

علی اکبر حیدری - School of Engineering in Yasooj University, Iran

قاسم مطلبی - Faculty of Fine Arts, University of Tehran, Iran

غزال انصاری راد - Payam Noor University of Tehran, Iran

خلاصه مقاله:

معماری کوچ و زندگی عشایر، جنبه‌های نهفته بسیار دارد که متأثر از شیوه زندگی کوچ‌نشینان و فرهنگ و اجتماع آن‌ها می‌باشد. کوچ‌نشینانی شیوه‌ای از زندگی با جابه‌جایی سالانه و موسمی است که گروهی از مردم همراه با چهارپایان خود، از محل چادرهای زمستانی تا چراگاه‌های تابستانی نقل مکان می‌کنند و در فصل سرما دوباره به اردوگاه زمستانی خود باز می‌گردند. پدیده کوچ نوعی هماهنگی و سازش انسان با محیط طبیعی است که تا حدودی تحت تأثیر جبر محیطی نیز قرار دارد. بر این اساس می‌توان چنین پنداشت که زندگی کوچ‌نشینانی یک نوع امرار معاش و بالطبع یک مسئله فرهنگی است که شیوه زندگی خاصی را معرفی می‌کند. در این خصوص مفهوم قلمرو به‌عنوان یکی از مفاهیم مطرح در مطالعات انسانی و محیطی، در شکل‌گیری نظام فضایی این نوع معماری، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. این مفهوم بیش از آن که یک ویژگی کالبدی باشد، مفهومی ذهنی بوده که هم در ساختار کالبدی محیط و هم الگوهای رفتاری ساکنین و معانی که ساکنین از محیط زندگی خود ادراک می‌کنند، نمود دارد. با این حال چنین به نظر می‌رسد که بررسی این مفهوم در معماری کوچ، با توجه به نوع زندگی و شیوه سکونت خاص این افراد، کمتر مورد توجه قرار گرفته است. لذا پژوهش حاضر ضمن بررسی نوع زندگی و شیوه سکونت خاص این افراد و نیز سازمان فضایی این نوع زندگی، به بررسی مفهوم قلمرو در سه حوزه کالبدی، رفتاری و معناشناختی در ایل سادات محمودی از طوایف بویراحمد سفلی به‌عنوان نمونه موردی می‌پردازد. بر این اساس با مراجعه حضوری به محل زندگی این عشایر و تهیه نقشه و کروکی از سازمان فضایی ایل و همچنین انجام مصاحبه و مشاهده، به گردآوری اطلاعات لازم پرداخته شده است. نتایج تحقیق نشان داد که مفهوم قلمرو در سه بعد کالبدی، عملکردی و معنایی در معماری کوچ، نمود دارد و این مفهوم هم از بعد عینی و هم از بعد ذهنی قابل مشاهده است.

کلمات کلیدی:

nomadic architecture, territory, body, behavior, meaning, معماری کوچ، قلمرو، کالبد، رفتار، معنا.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1154913>

